

JUOZAS OTTO ŠIRVYDAS (1875–1935)

Visuomenės veikėjas, knygnešys, laikraštininkas. Pats išmokęs skaityti ir rašyti, dar jaunuolis būdamas ėmė iš Prūsų gabenti ir savo apylinkėje platinti lietuviškas knygas ir laikraščius. 1894–1895 m. leido ranka rašytą laikraštėlį *Triūsas Mužikėlio* (išleista 14 numerių, kurie sudaro apie 600 psl., turinys – daugiausia tautosaka). 1896 m. už lietuvišką veiklą žandarų suimtas ir kalintas Panevėžio kalėjime. Po to trims metams buvo ištremtas į Latviją. 1901 m. Panemunėlyje suorganizavo slaptą *Žvaigždės* draugiją, kurios nariai rinko tautosaką, ruošė slaptus vaidinimus (suvaidinta 5 scenos veikalai). 1902 m. J.O. Širvydas atvyko į JAV. Įsikūrė Filadelfijoje. Buvo gerai susipažinęs su Jono Šliūpo raštais, su juo susirašinėjo. Tai turėjo didelės įtakos jo pasaulėžiūrai. 1903 m. pakviestas *Vienybės Lietuvninkų* redaktoriumi. 1905 m. buvo vienas iš steigėjų Komiteto revoliucijai remti Lietuvoje, Atvykęs į JAV, J.O. Širvydas įstojo į socialistų partiją ir buvo veiklus jos kuopų organizatorius. Siekdamas platesnio išsilavinimo, J.O. Širvydas kurį laiką klausė filosofijos ir visuotinės literatūros paskaitų Mokslo ir meno akademijoje Bruklino. 1912 m. pradėjo dirbti Ellis Island imigracijos stotyje vertėju, o nuo 1913 m. – Bruklino vedybų leidimams duoti biure. Tuo pat metu jis dar dirbo ir *Vienybėje Lietuvninkų*, redaguodamas Tėvynės mylėtojų draugijos ir Sandaros skyrius. 1916 m. J.O. Širvydas visiškai pasitraukė iš *Vienybės Lietuvninkų* redakcijos ir atsidėjo Lietuvos laisvinimo veiklai. Iš socialisto viręs tautinės srovės įtakingu veikėju, J.O. Širvydas buvo 1914 m. įsteigto Lietuvos autonomijos fondo, vėliau pavadinto Nepriklausomybės Fondu, sekretorium. Fondas per tris metus sutelkė apie 85.000 dol. Lietuvos laisvinimo reikalams. 1917 m. J.O. Širvydas buvo išrinktas į Tautinę tarybą Niujorke. *Vienybei Lietuvninkų* atsidūrus kritiškoje padėtyje, J.O. Širvydas, draugų padedamas, suorganizavo *Vienybės* Spaudos buveinę, kurią sudarė 900 akcininkų. Nupirktas namas ir spaustuvė. J.O. Širvydas išbuvo tos buveinės pirmininku ligi 1923 m. 1920 m. J.O. Širvydas vėl pradėjo redaguoti *Vienybę* ir ją redagavo iki 1928 m. Sušlubavus sveikatai, 1928 m. spalio 6 d. sugrįžo į Lietuvą. Įsikūręs gimtuosiuose Jūžintuose, jis aktyviai dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungos ir Lietuvių tautininkų sąjungos veikloje.

Naudota literatūra:

V. Širvydas. *J. O. Širvydas. 1875–1935* (Biografijos bruožai ir JAV lietuvių istorija), 1941.

Lietuvių Enciklopedija, T. 30, p. 13–14.